

MAALISKUU

Henriikka Tavi

MAALISKUU

Osuuskunta Poesia

© Henriikka Tavi, 2012
graafinen suunnittelu Elina Saarinen
kansi Elina Saarinen
kannen kuva Camilla Pentti
taitto Henriikka Tavi
painatus Hansaprint 2012
ISBN 978-952-5954-41-8
ISBN (pdf) 978-952-5954-42-5

Eläessään elämäänsä Esa pysyi kasassa.

Eläessään elämäänsä Esa ei koskaan virrannut vapaana
ilmassa.

1

Selkäsi on tullut näkyväksi ja valaisee.

2

Jalkasi on tullut näkyväksi ja kimmeltää.

3

Kaulasi on tullut näkyväksi ja näkyy kauas.

Esa on enimmäkseen ihminen ja vain osaksi haapa. Esan
kaula jatkaa kasvamistaan muiden lehtipuiden välissä vailla
takarajaa.

ILTAKÄVELY

Esan vasen jalka pysyi
ruumiin vasemmalla puolella.
Esan pää osui ilmaan.

Puut sulivat puurajojen yli.
Esa vyötti leukansa kiinni toisiinsa, teki
teatraalisen mielenliikkeen ja piti yllä tulta
jonka kuoreksi hän oli sammunut.

Ainoa tapa todella kytkeytyä sydämeen on tietyt sanat ja ruumiin kieli, joka välittömästi pakottaa lähestymään ja pitämään kiinni hänestä, joka muuten vetäytyisi ja menisi taas etäisyyteen.

Ihmisen osana on hänen elämänsä ja eläminen on yksi osaamisen muoto.

Esa auttaa näkemään kanavia ja väyliä, joita pitkin seuraa gondolieereja gondoleissaan.

Asenna tämä sovellus jolla ruokitaan köyhät. Se ei maksa sinulle mitään, vain pari klikkausta. Sain juuri selville, kuka olen ja se oli vähintäänkin kiintoisaa. En sanonut muuta kuin että luotan sinuun. Nyt on sinun vuorosi. Kun olet valmis, saamme molemmat nähdä kuinka vahva suhteemme todellisuudessa on.

Mikä mytologian hahmo sinä olet? Mikä pelikortti sinä olet? Mikä taidesuuntaus sinä olet? Mikä sinusta tulee kun kasvat isoksi? Mikä Beatlesin laulu kuvaa elämääsi juuri nyt? Mikä diktaattori sinä olet? Kuinka rautainen on nyrkkisi? Kuka sinä olit edellisessä elämässäsi? Mitä syntymäpäiväsi tarkoittaa? Mikä jumala sinä olet? Mikä saksalainen filosofi olet? Mikä Barbie olet? Mikä mielenhäiriö sinulla on? Ota selville ajattelenko että olet hyvä vai paha.

Haluan että luonnehdit minua. Haluan että minua vertailaan kanssasi. Katso kuinka rakastettava olet. Arvioi tästä minua ja katso missä itse seisot – se on hauskaa!

Esat on valvoneet aika myöhään viime aikoina. Ne on tulleet aika myöhään kotiin ja sitten niiden on pitänyt vielä syödä. Ne on keskustelleet tosi monista asioista. Ne on jutelleet mm. siitä, mitä ne oikeasti haluaisivat tehdä ja missä ne on hyviä. Yksi on kattonut jääkiekkoa ja toinen on tullut siihen viereen. Toinen on kattonu tohtori Živagoa ja kolmas on tullu siihen viereen. Eilen ne nukkuivat yhteentoista ja se oli liian myöhään. Ne on torkuttaneet niiden kännyköitä välillä tunti tai parikin. Niitä pidetään täällä eräänlaisessa orjuudessa. Välillä ne ajattelevat, että niiden pitäis olla kokopäivätoissa. Tänä iltana ne yrittävät mennä vähän aikaisemmin nukkumaan. Ja jos aamulla niistä tuntuu, että niiden päässä olis painava jyväsäkki, se johtuu vaan siitä, että ne on tosi väsyneitä.

INVENTAARIO

tietoisuus ruumiin rajoista – sovinto – hurmio –
vatvominen – kätkeyty avunpyyntö – kurkistus valoon
– käväisy pimeässä suruttomuus – kesäflunssan – pelko
väärinymmärretyksi tulemisesta – kaveruus – kiihko –
ruumiista irtautumisen kokemukset – maltti – kolotus
– ennakointi – toinen minä – kolmas minä – neljäs minä
– ahneus – kohtuuttomuus – himo – pysyttely varjoissa
– ja uni – ja mudassa pyöriskely – rypeminen – korruptio
– miten änkytys syntyy? – uteliaisuus – polte – horros –
kiinnostus – pettymyksen sietokyky – stressinsietokyky
– niskakivut – kallo – uskollisuus – viipyilevä kävely
metsässä, joka kaatuu päälle

Ensin Esa alkoi jutella kiivaasti ja yhtä kiivaasti hänelle vastattiinkin:
Sinä et ole mikään unho-
la. Sinä olet aivan toinen menolippu
vuorten taa.

Esan kanssa puhelin tuossa pari tuntia tulikivenkatkuista asiointynkää. Niin lennokkaasti ja hyvässä yhteisymmärryksessä lähtivät terveiset häneltä. Asian vierestä omaa kieltään puheli myöskin vahva usko.

Vaan! Laitoin koirat hänen peräänsä, kun kävi ilmi ettei ollut vielä tarttunut. Huomannut tarttua. Samassa lupasi tarttua. Huomasi tarttua. Tässä viimeinen tieto. Huomannut.

Ja hän sanoi minulle kieroja ja säälimättömiä asioita, joiden piti tulla sanotuksi ”minun kehitykseni takia” ja hän jatkoi estottomuuttaan jota mitkään fraasit ei kuvaa. Jatka vaan, naura maanrakoon tämä onneton rakennus, se oli joskus hänen kotinsa ja minä: minun kotini myös. ”Totuuden nimissä tämä on sanottava”, ja hän alkoi eikä mikään oikeasti alkanut.

Hänen sanansa kuin tuntemattomat, tapetut Jumalat, maahan revityt, häpäistyt ruumiit, jumalat kuin kivet, en saa mielestäni niitä. Ne tosissaan valuttavat joka tuntevan olennon tyhjiin.

Toden totta, mikä autioittava kokemus pakottaa: katsoa silmiin hänen taideteostaan, niin kuin kutsutte sitä. Mikä taide! Petoteos se oli.

Niinpä vietin tunnin jos toisenkin tässä näyttelytilassa, vaikka aika tuntuikin pidemmältä. Ja sitten kuiskasin korvaani – ”Ota aikasi, niin, heippa vaan aika! sun aikas vihdoon saa” – ja tutkiskelin hänen tyhjyyttään perin pohjaisesti; hänen paha tahtoaan ja hänen rasvattua häntäpimeäänsä ja putosivat hänen selityksensä tyhjään, jonne ne kuuluivatkin, jonne ne kaipasivatkin.

Sanotaan että kullakin on olomuoto, jossa viimeisinkin hyvän ripe on kulutettu: radikaali paha & universumi. Mutta

kuinka, kuinka, hänestä saattoikaan tuntua lähes normaalilta
tämä ei minkään kivun puute. En nähnyt mitään.

”Mitä näet on minä, josta tulee minä”, Esa selitti.

TAHDON

Esa aikoo, että suojelen sinua, kun pelkää minua.

Esa aikoo, että puolustan sinua, kun pelkää itseäsi.

Esa aikoo, että nukut vieressäni, kun herään enkä tiedä
kenen vieressä nukun.

Esa aikoo, että nukut vieressäni, kun heräät etkä tiedä
kenen vieressä nukut.

Esan kehitys

Linnunlaulun kypsyminen.

Esa ottaa vaatteesi ja sinä saat kulkea alastomana.

Esa ottaa jalkasi ja kävelee niillä.

Esa rakentaa dyynimuodostelman ja muuttuu liejuksi.
Esa pääsee pinnalle, jolloin sinne tänne alkaa muodostua
yksityiskohtia tuntosarvista.

Ja seutu, jota asutimme oli niin kovin miellyttävä, mutta reunoiltaan oudosti itse.

Niin vartioi valtiotansa valesilmä:
Esan siivet haamulentävät edelleen.

Sitten kaksitoista yksisarvista, kolme velhomaista
ysiluokkalaista ja mystisen maan kuningas julistautuivat
uudeksi nukkehallitukseksi. Esa toivoo pian pääsevänsä
kokeilemaan hevosensiipiään sankarin tehtävissä.

Esa tarkisti (tai väitti tarkistaneensa) kaikki tiedostot sekä virusten että niiden haittaohjelmien suhteen mutta kyllähän 111112 viruskilleriä päällekkäin käytännössä jähmettää invalidiksi ja tää viimeisin oli että on yksi virus jossain en muista missä ja Esa yritti puhdistaa ja sitten se ilmoitti että ei onnistu ja katosi mutta yhtäkkiä Esa pomppas että on 12 siellä ja 3 mydocomentseissa

On jaloissa tätä mattoa pidettävä aloillaan
on alla on paita on yö on käytävä. On aamu on yö
on yllä on päällä on paita on katto on ovi on käytävä
ja tilat ja nyt alat. On jalat ja alkaa ja lopettaa ja opettaa
ja alaa ja salata ja kertoa. On salata ja kertoa ja alku ja loppu
ja leikki, kesä on koulu ja loppu ja alku ja pulpetti ja kertoa.
On yöpaidan alla pidettävä päällä ja yllä ja käytävä
ja ovi: on käytävä. Alla on lattia on katto on seinät
on pelko on pois on pitkin on kaula on käytävä. On lattiaa
tätä käytävää pitkin on ennen ja jälkeen on pidettävä
askelin päällä ja voimassa ja käytävä. On pidettävä kiinni
ja päällä ja voimassa ja hallussa ja käytävä. On pidettävä
kiinni ja päällä ja voimassa ja hallussa ja elossa ja käytävä.
On käytävä ja valo ja pimeä ja kesä ja marras niin harras ja
käytävä.

Tästä puuttuu: a) väli-ilmansuunnat b) väli-ilmansuuntien nimet = koillinen, itä, kaakko, länsi, luode c) täsmällisempi kuvaus säätilasta d) helmenharmaus kaiken päällä e) silmälasin linssissä oleva tahra f) pesukone linkoaa g) parvekkeen ovi oli jäänyt auki ja nakkisormet h) ihon kuivuus i) ikään kuin aakkosjärjestyksellä olisi suurempaakin merkitystä j) Esa ei saanut oikein kirjoitettua mitään k) ehkä hän olisi voinut yrittää enemmän l) ehkä hän olisi voinut vain päättää? m) patteri n) puolet astioista on vielä tiskaamatta o) hänen poskessaan oli pieni arpi.

ESA 14V

Esan huone ei ole ihan tuulenpitävä:
sen seinillä on sateiset tapetit, korvilla kuulokkeet
ja katon rajassa ajoittaisia kuuroja:

Kuuntele hiljempaa!
Muista sulkea ovi perässäsi!

Kirjoituspöydällä lamppu
on haavi on auki ja Esa
muuttuu nyt korennoksi
sudeksi, suruksi
jne. yms. tms.
“utua, kutua, mutua“

ESA 14V

Rauhaton anaali stondis
sairas mursu
suti aamu goatse joustavanharmaana
kirjaperse koulusäkki veri
mursu counter strike siitin
kyrpä makkara jep.

Mustareikä yarr
syötävä, ite oot ulostin
Amin siitin on Nipa
juosta Volvo on, olen vanha homo
Pelle Hermanni ruma i morssesta oleva tursulamurmeli
söi morsse seisoo pallo runkkaa Lol.

1

Ensin on opittava hallitsemaan ja tuntemaan fyysinen taso. Selvännäkijän kuvaus: elähdytetyt kuoret, luonnonhenget ja näkymättömät auttajat yllään Haadeksen ja Plutoniumin neliö.

2

Metsäpolun päässä lintujen tarkkailulavalla korkeampi minäni odottaa minua. Hän tuskin on mikään tavallinen neito, joka johdattaa sinut henkisen kasvun paikalle, jossa ruoho kasvaa pakkomielteisesti.

JA ESA LAULAA:

Billonimera tiltardikee ee ää
Haunimari akkuparty kee ee ää
Billonimera tiltardi kee ee ää
Haunimari akkuparty kee ee ää

Suni billbillbokaaraja menesuuriaa aaa
Suteriparetisse tajihoekkesonieri
Veneronihokkiparte ikkuvarisannivori
Hassikeppe terija urdikka hassi kardesuni
Billbillbokaaraja menesuuriaa aa

Billonimera tiltardikee ee ää
Haunimari akkuparty kee ee ää
Billonimera tiltardikee ee ää
Haunimari akkuparty kee ee ää

Suni billbillbokaaraja menesuuriaa aa
Billonimera tiltardikee eeää
Haunimari akkuparty kee ee ää

1

Esaa pitkin minä kuljen kohti itseäni, itsestäni minä löydän jälkiä Esasta. Tästä minä olen mennyt: tästä Esa vielä menee.

2

Norsulauma rymistelee pitkin poikin suistoalueita.
Aivan arvaamatta kuitenkin minä viimein taintuu.

Keltaiset varpuset joiden laulu ei pääse Esan
niittyleinikkikorvista ulos.
Esat ja isien isät ja heidän isiensä valo.
Esat ja poikien pojat ja heidän poikiensa pimeä.
Esat ja äitien äidit ja tyttäret ja yksisukupuolisten
ketjujen ketjut.

JA ESA LAULAA:

Hartarafoteraaa jellywaa
Hartarafoteraaa jellywaa
Hartarafoteraaa jellywaa
Hartarafoteraaa jellywaa Zun-
ZunZunZun !

Hartarafoteraaa jellywaa
Hartarafoteraaa jellywaa
Hartarafoteraaa jellywaa
Hartarafoteraaa jellywaa
ZunZunZunZun !

jee-jee-ee-ee; uu-uu-uu-uu
jee-jee-ee-ee; uu-uu-uu-uu
jee-jee-ee-ee; uu-uu-uu-uu
jee-jee-ee-ee; uu-uu-uu-uu

jee-jee-ee-ee; uu-uu-uu-uu
jee-jee-ee-ee; uu-uu-uu-uu
jee-jee-ee-ee; uu-uu-uu-uu
jee-jee-ee-ee; uu-uu-uu-uu

jee-jee-ee-ee; uu-uu-uu-uu
jee-jee-ee-ee; uu-uu-uu-uu
jee-jee-ee-ee; uu-uu-uu-uu

Esa aikoo tunnustaa yhden asian.

Esa on nainen tai tyttö, hän ei osaa sitä päättää. Miten hän voisikaan?

Se sinun on nimittäin päätettävä itse. Mutta puu paljon valehtelee, sen tietää tavallinen tallaaja, sillä siihen sen rungossa olevat hiertymät pystyvät.

Ei riitä, että hän usein riitaantuu onnen kanssa, koska liian myöhään yrittää tehdä hetkestä ystäväänsä, Esa riitaantuu myös itsensä kanssa: ainoastaan kohtalo ja tavat voivat tyydyttää häntä. Ja koska haaveilu ei ole luonnon, vaan vapauden irstailua, se johtaa myös äärettömään pudotukseen, pohjattomaan syvyyteen ja voi päättyä ainoastaan täydelliseen tuhoon.

Esa valitsee tikarinsa, ottaa sen vastaan ja maksaa. Hän sulkee silmänsä. Hän näyttää nukkuvan seisaaltaan. Voi tämä syyhy! Hänet johdatetaan takaisin penkilleen.

Molemmat hoitajat astuvat esiin. Ruoskanisku. Ruoskaisku. Ruoskanisku. Esa niaa silmät suljettuina. Hän yrittää muistella repliikkiään: Kerran vielä on toteutuva että ihminen elää sopusoinnussa itsensä ja kaltaistensa kanssa.

R
A
U
H
A
T
O
N

M

*A ilma! Sinä toden elämän hauta! Kui
N ka kius-*

A -

A minua hyveen kuuma vietti! Poski

L ta puro va-

I n kaipau-

ST a virtaa! Voitokas esimerkki - ja Sinä!

O ituli nuoruude-

*N ! Pian kuivaatte kyynleet jalot! Luona ihmisen ei ole
paikka to-*

D en

I hmi-

S en.

Kaikki riippuu sii
T ä, minkä asetamme l
U onnolliseksi tilaksemme mitä ymmär-
R ämme väkivaltaisuuella kaikki peilautuu
S itä vasten, mikä hänen yksityiss-
U hteensa on: E-
S a - rauhaton spek
U laatiohenki. Esa - Raitis tarkkai-
L uhenki, Mutt-
A kohteiden luonto ja hengen sil-
M ä Oli pakotett
U kohdistumaan maahan, ja tätä kautta e
R ehtyä aisti-
M ellisuuden joka nous-
E e esiin mahdol-
L-
I sta on.

Esa kiittää runotartaan lennokkuudesta, johon pelkkä himo kykeni. Viipymättä kohteiden parissa joihin jalostettu tunne niin mielellään ottaa etäisyyttä Esa riisuu ruumiin kaikelta käsittelemältään ja kykenee jälleen puhdistautumaan taiteen turmeluksilta tässä luotettavassa peilissä.

Hänen sydämensä
Hänen harppunsa
Hänen lyyransa
Hänen luuttunsa

NÄIN ESA LAULAA:

Mustina ja valkoisina
tulivat uudet naiset
kuin tornit
mutta kevyesti
Kädet taskuissaan
silkkiä tulivat
uudet naiset suissaan
suussa sähköistä luuta

ja isku.

Niin lempeät olivat
ja ankarat
puettuina
polttavaan pellavaan
kun hikisinä
ja aavikoittain tulivat
uudet naiset ja
mammuttienkelin

jalka.

JA NÄINKIN ESA LAULAA:

Runot ovat kielellisiä olioita
mutta ne pannahiset ovat myös
kielellisiä elukoita.

Runot ovat kielellisiä otuksia
mutta ne öttiäiset ovat
myös kielellisiä ötököitä.

Runot ovat kielellisiä örkkejä
mutta ne pönthiittiset
ovat myös kielellisiä pläjäyksiä.

Runot ovat kielellisiä mörrimöykkyjä
mutta ne kiusankappaleet ovat
myös kielellisiä hapsenkakkiaisia.

Runot ovat kielellisiä kaskaita
mutta ne verenimijät
ovat myös kielellisiä punkkeja.

Runot ovat kielellisiä petoja
mutta ne kakkiaiset
ovat myös kielellisiä turskia.

Runot ovat kielellisiä susia
mutta ne pirulaiset ovat myös
kielellisiä kettuja.

Runot ovat kielellisiä riiviöitä
mutta ne hättiäiset
ovat myös kielellisiä rontteja.

Runot ovat kielellisiä saamareita
mutta ne perkeleet
ovat myös kielellisiä leijonia.

Runot ovat kielellisiä jalopeuroja
mutta ne männäiset
ovat myös kielellisiä ajattaria.

Esa on niin hauska ja laaja. Esa on niin selkeä ja kaiken peittelevä. Esa katsoo niin rauhallisesti ympärilleen eikä ole millään näkemästään tai näe sitä.

Esa loukkaantui maanjäristyksessä ja vietiin sairaalaan.
Esa vietiin sairaalaan epäiltynä sydänkohtauksesta.
Esa löydettiin järistyksen jälkeen tajuttomana
työpisteestään ja hänet vietiin sairaalaan.
Esa tuli pahoinvoivaksi kesken operaation, vaikka hänellä
oli suojarusteet ja hänet vietiin terveydenhoitajalle.
Esa vietiin sairaalaan reaktorin räjähdysen jälkeen.
Esa on saanut pieniä vammoja.
Esan jalka on murtunut ja toinen Esa on sairaalassa
tuntemattomasta syystä.
Esa on viety sairaalaan säteilyn takia ja toinen Esa on
kateissa.
Neljä Esaa on säteilyn vuoksi sairaalahoidossa ja 11
loukkaantui räjähdyksessä 14. maaliskuuta.

Esa on kuin ajaisi vankilalla vankeutta pakoon.

Meidän takaovella kävi kerran enkeli. Minä olin silloin jo nukkumassa, mutta Esa oli hereillä. Esa kuuli koputusta ja ihmetteli, että kuka kumma siellä tähän aikaan kolisee, ja meni sitten avaamaan oven. Ei Esa kertonut, miltä enkeli näytti tai mitä asiaa tällä oli, mutta minä olen päätellyt, että hän oli valkoinen ja häikäisevä. Ja vähän patterimainen, sillä Esa sanoi myöhemmin, että hänelle tuli lämmin olo.

En ole varma oliko hänellä siipiä. Omasta kokemuksesta tiesin, ettei lentämiseen siipiä tarvita. Minulla oli tapana lennellä ympäri kylänraittia kyynärpäitänä heilutellen. Lentoon lähteäkseen piti nousta itseään napaan olevalle kivelle. Sitten hypätä ja sitten vaan lentää. Ei missään korkealla kattojen yläpuolella vaan ihan hiekkatien tuntumassa, niin matalalla ettei putoaminen satu.

Muutama päivä enkelin vierailun jälkeen minulle sattui hieno juttu. Olin melkein joka ilta sillä viikolla pyytänyt iltarukouksessa mansikkapurkkaa. Yhtenä aamuna leikin etsivää takaoven edessä, ja juuri silloin silmiini osui vaaleanpunainen purkka! Se oli täsmälleen oikean värinen, vaikkei se enää maistunutkaan miltään. Enkeli oli varmaan sylkäissyt sen suustaan ennen kuin koputti oveen. Laitoin purkan suuhun. Puhalsin ilmoille pallon.

Kauempana, valtatie takana, oli soramonttu. Lensimme sinne melkein joka päivä leikkimään karhuja. Eräänä päivänä montun pohjalle ilmestyi kivinen vuode ja vuoteen päälle

oranssi viltti, joka muistutti kovasti vierashuoneen sängyn päälle olevaa vilttiä. Sitten Esa muutti montun pohjalle nukkumaan. Luulen että se johtui kuorsauksesta. Samalla kun rakensimme pesiä rinteeseen katselimme, kuinka hän makasi kivipaassin päällä. Hän oli hieno kuin kuningas. Hän oli hyvin arvokas ja hievahtamaton.

Hän istui keittiön pöydän ääressä, harteillaan musta huivi ja ilmastavasti hän odotti ja istui. Joi paksua humalluttavaa viiniä, jossa sokeri hyllyi marmeladina ja oli kuin pitkään valotetussa varjokuvassa. Hän ajatteli pian kuolevansa. Hän ajatteli vielä elävänsä.

Arvo, perintö, luokka – nämä päämäärät kävisivät pian toteen kuin hänen kuin hänen paksuilla sormillaan ei oltaisi lopun ikänsä tehty työtä. Huivi kasvoi pitsiä. Hän istui päivän kuin lady. Ja kesä kulki ohi, ja syksyllä omenat tippuivat puutarhan puista, lehdet lehteilivät kuin pilvet, tuli erikoislaatuisen hiljaista.

Hän ajatteli: Mitä on rakkaus? Ja ymmärsi. Mikä on elämässä tärkeää? Hän tiesi sen. Ajatteli lapsiaan, ja lapsenlapsiaan, vanhempiaan ja sitä joka rakasti, hän rakasti. Ja tuskin kysymys oli ehtinyt hänen sokeutuvissa aivoissa välähtää, kun vastaus räpsähti kuin salama. Mikä ihme minun on? Kuka minä olen? Entä mitä tapahtuu kuoleman jälkeen? Hän ei ajatellut vielä kuolevansa. Hän ajatteli vielä elävänsä.

Ensinkatse osuu hänen silmiinsä. Nyt ne kykenevät aistimaan enää valon vaihteluita, eivät liikettä. Kuvan perusteella hän ei ollut erityisen kaunis nainen. Hänen ruumiinsa on kehrännyt ympärilleen kuitua, josta kudotaan hänen kapalonsa. Sillä välin hänen ruumiinsa hajoaa ja lepotilassa olleista soluista kehittyy kokonaan uusi yksilö, jossa ei ole enää yhtäkään samaa solua kuin aiemmassa ruumiissa.

Esa koskee hänen kasvojaan, jotka hän on perinyt äidiltään, niiden hitautta. Hän silittää heräämättömiä: hänen suunsa liikkuu säästeliäästi. Olisit nyt eräänlainen meri, pieni sade, lintupatsas vailla siipiä: poikanen, joka tarttuu syöttiin ja nielee kaiken.

Joskus Esa on avannut suunsa hyönteisten tulla ja mennä:

Tänne voit tulla ja mennä.

Minulla on täällä rapu:

Se on iso eläin. Se sopii yhteen meren kanssa.

MIKÄ ON KAKSITOISTA?

Kaikki tietävät, että ”runouden kirjoittamisella ei elä”. Tämänhetkinen Euroopan komission virallistama köyhyysraja on Suomessa 1080 euroa kuussa. Yhtä runokirjaa myydään keskimäärin 200–400 kappaletta. Jos noudatetaan kirjailijaliiton suositustaksoja, kirjailija saa tekijänoikeuspalkkiota 21% teoksen tuotosta, 2–3 euroa/myyty kirja. Mikäli runoilija siis haluaisi elää puhtaasti tekijänoikeustuotoilla, hänen tulisi kirjoittaa vuodessa keskimäärin 24 runoteosta.

Tarvepainatuksen ja erilaisten digitaalisten julkaisualustojen myötä tilanne on muodostunut runoilijan kannalta hieman suotuisammaksi. Runokirjojen julkaisemiseen ei enää välttämättä tarvita alkupääomaa. Koska kaupallisten kustantamojen rahakassoja ei enää periaatteessa tarvita, runouden on mahdollista itsenäistyä ja todellakin muodostua sellaiseksi “äärimmäiseksi pienyrittäjyydeksi”, jollaiseksi Charles Bernstein on sitä kuvannut. Jos runoilija esimerkiksi painattaa omat kirjansa jonkin tarvepainatuspalvelun kautta ja toimii itse omien kirjojensa taittajana, hänen on mahdollista päästä köyhyysrajan yläpuolelle julkaisemalla yksi runoteos kuukaudessa: 12 teosta vuodessa.

Edellä esitetty ajatusleikki itseään elättävästä runoilijasta antaa ulkoiset raamit 12:lle. Teos koostuu 12:sta runokirjasta (tai kirjan muotoa tutkivasta teoksesta), jotka ilmestyvät kuukausittain vuoden 2012 aikana. Jokainen kirjoista nimeetään kirjoituskuukauden mukaan: *Tammikuu*, *Helmi*kuu, *Maaliskuu*, *Huhtikuu*, *Toukokuu*, *Kesäkuu*, *Heinäkuu*, *Elokuu*, *Syyskuu*, *Lokakuu*, *Marraskuu*, *Joulukuu*. Kirja tulee kirjoittaa valmiiksi kalenterikuukauden aikana ja sen on

oltava julkaisukynnyksen ylittävä korkeatasoinen, kaunokirjallinen teos. Osuuskunta Poesia julkaisee kunkin kirjan aina seuraavan kalenterikuukauden kuluessa. Aikaraja on kirjallisen laadun lisäksi ainoa kaunokirjallinen rajoite, johon olen koko teossarjassa sitoutunut. Kirjallisen laadun pyrin varmistamaan siten, että luetutan teosta luotettavilla kollegoillani. Kaikilla sarjan osilla on oma, erikseen nimetty kustannustoimittajansa, joka määrittelee mikä on julkaisukelpoista.

12 liittyy Jyväskylän yliopiston kirjoittamisen laitoksella aloittamiini jatko-opintoihin, joiden tutkimuskysymyksiä ovat mm. runoilijakuvan (ja runoilijan työnkuvan) muutos ja *print on demand* -julkaiseminen. Teatteriohjaaja Lija Fischer ja Vapaa vyöhyke -työryhmä toteuttavat 12:n kanssa samanaikaisesti sen sisarteoksen, monitaiteisen runoesityssarja 12:en.

Maaliskuu on teossarjan kolmas osa. Se on kirjallinen pytipannu / pappilan hätävara / pöytälaatikon suursiivous ja loppuunmyynti. Jo maaliskuun alussa jouduin toteamaan, että en voi loputtomasti asettaa omaa projektiani muille ihmisille lupaamieni asioiden edelle. Päätin siis pitää pienen työloman 12:sta ja tehdä lupaamani rästityöt valmiiksi. Siksi *Maaliskuun* kirjoittamisen aloittaminen viivästyi yli kahdella viikolla.

Eräänlaisena positiivisena paniikkiratkaisuna ehdotin *Maaliskuun* kustannustoimittaja Pauliina Haasjoelle, että ottaisain jo aikaisemmin käyttämäni runollisen henkilöhaamon Esan käyttöön.

Ajatus oli, että Esan avulla voisin koota arkistoistani, käsikirjoituksista hylätyistä teksteistä ja blogeistani viimeisimätkin käyttämättömät fragmentit ja työstää niistä jonkin-

laisen uuden kokonaisuuden. Esa onkin siinä mielessä outo sana/olio, että hänellä on kyky muuttaa runoksi melkein mitä vain. Tai kuten Pauliina Haasjoki 12-blogiin tulevassa kirjoituksessaan toteaa, Esa ja kielellinen materiaali vuorovaikuttavat: Esa “ei pelkästään laskeudu materiaalin päälle, vaan materiaali ja Esa tuntuvat kulkevan toisiaan puolitiehen vastaan”.

Olennaista on kuitenkin, ettei mikään tekstin riipe voi saada Esa-runon muotoa ilman ajallista etäisyyttä. Jos *Tammikuun* runot on kirjoitettu (yhtä poikkeusta lukuunottamatta) tammikuun 2012 aikana, *Maaliskuun* runoista vain yksi on varsinaisesti kirjoitettu vuonna 2012. *Maaliskuun* tekstimateriaalin ajallinen haitari ulottuukin vuoteen 2005 ja suurin osa sen teksteistä on alun perin kirjoitettu tai merkitty muistiin vuosina 2007–2009. Silti välttämätön ja Esaa ruumiillistava kirjoituskerros on tehty vasta maaliskuuhuhtikuussa 2012.

Nyt pöytälaatikkoni ovat tyhjimmillään. Tästä alkaen aika tulee kirjoittamisessa toden teolla vastaan.

Maaliskuun on paneutuneesti kustannustoimittanut Pauliina Haasjoki. Kiitos kommentteista ja ateljeekritiikistä kuuluu myös Mikael Bryggerille ja Kristian Blombergille ja rakenteen hahmotteluavusta Kimmo Kalliolle ja Meri Päivärinteelle. Projektin etenemistä voi seurata siihen liittyvässä blogissa: henriikkatavi.wordpress.com. 12-esityssarjan esityksistä saa tietoa esityssarjan nettisivuilta: kaksitoista.blogspot.com